

**Joyce Karreman
Uriël Schuurs**

Oefenmateriaal bij

**Peter Jan Schellens en Michaël Steehouder (Red.)
Tekstanalyse. Methoden en toepassingen.
Assen: Van Gorcum, 2008**

mei 2009
Universiteit Twente, Enschede
Radboud Universiteit Nijmegen

Aan de docent

In de hier gepresenteerde bestanden vindt u oefenmateriaal bij de vijf hoofdstukken uit *Tekstanalyse: Methoden en toepassingen*. De oefeningen zijn voor het merendeel ontwikkeld door Joyce Karreman (Universiteit Twente) en Uriël Schuurs (Radboud Universiteit Nijmegen). Zij hebben de oefeningen gebruikt in cursussen voor studenten Nederlandse taal en cultuur en Bedrijfscommunicatie (in Nijmegen) en Toegepaste Communicatiewetenschap (in Enschede).

In de cursussen, zoals we die tot nu toe verzorgd hebben, besteden we aan elk hoofdstuk steeds ten minste drie weken. In de eerste twee weken bestuderen de studenten het hoofdstuk en maken ze de bijbehorende opdrachten. In werkcolleges worden de opdrachten of een deel daarvan uitgebreid besproken. In de derde week bespreken we vervolgens enkele onderzoeksartikelen. Daarin wordt de behandelde analysemethode (in een of andere vorm) gebruikt om iets te weten te komen over teksteigenschappen, of worden teksteigenschappen die in de analyse aan het licht zijn getreden, experimenteel onderzocht op hun effect op de lezer. De literatuur die we in de cursus gebruiken staat per hoofdstuk in onderstaande bibliografie. Daarmee is de cursus niet alleen gericht op de praktische analysevaardigheden van studenten, maar ook op een kennismaking met tekstwetenschappelijk onderzoek.

Ter afsluiting van de cursus maken de studenten niet alleen een tentamen over de bestudeerde stof en de onderzoeksartikelen, ze schrijven ook een aantal analysepapers. De Twentse studenten maken vier verschillende analyses van dezelfde tekst, vaak een voorlichtende brochure, en reflecteren op basis daarvan over de vruchtbaarheid van de verschillende methoden. De Nijmeegse studenten passen na de behandeling van de eerste twee hoofdstukken één van de bestudeerde analysemethoden volledig toe op een wat langere tekst naar eigen keuze. Aan het eind van de cursus doen ze dat nog eens met een van de andere methoden.

We hopen dat het oefenmateriaal en de literatuursuggesties u in staat stellen tot de inrichting van een interessante en leerzame eigen cursus. Voor verbeteringen en suggesties houden we ons natuurlijk aanbevolen. We zijn natuurlijk ook benieuwd naar oefenmateriaal dat u zelf ontwikkelt. We stellen het zeer op prijs wanneer u dat via deze site ook beschikbaar zou willen stellen voor andere gebruikers van het boek. Neemt u in dat geval even contact op met ons op (p.j.schellens@let.ru.nl).

Peter Jan Schellens
Michaël Steehouder

Bibliografie

Functionele analyse

- Mazeland, H. (1996). Voorlichting bij McDonald's. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 18, 1-18
- Schellens, P.J., Jong, M. de & Witteveen, M. (1997). Functional evaluation of public information about laws and regulations. In: L. Lentz & H. Pander Maat (eds.), *Discourse analysis and evaluation*. (p. 157-175). Amsterdam / Atlanta: Rodopi.

Coherentieanalyse

- Arts, A., Maes A., Noordman, L. & Jansen, C. (2003). Het effect van de fysieke omgeving op de vorm van anaforen in instructies. *Gramma/TTT, Tijdschrift voor Taalwetenschap*, 9, 157-168.
- Kamalski, J., Lentz, L. & Sanders, T. (2004). Coherentiemarkering in informerende en persuasieve teksten. Een empirisch onderzoek naar cognitieve en affectieve effecten. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 26, 85-104.

Retorische analyse

- Andeweg, B. & Jong, J. de (2003). Hoe begint de minister? Een retorisch exordiummodel toegepast op departementale toespraakinleidingen. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 25, 34-56.
- Enschot, R. van, Hoeken, H. & Mulken, M. van (2004). Retorische vormen in tijdschriftadvertenties. *Tijdschrift voor Taalbeheersing* 26, 164-181.
- Gillaerts, P. (1995). De retoriek van een direct mail. *Tekstblad*, 1, 2, 2-5.
- Haest, R., Jong, M. de & Waes, L. van (1996). Direct mail getest. Een bekronde verkoopbrief nader bekeken. *Tekstblad*, 2, 2, 49-54.
- Quintilianus (2001). *De opleiding tot redenaar*. (vert. P. Gerbrandy). Groningen: Historische Uitgeverij. [Boek VIII De Verwoording, p.392-401]

Argumentatieanalyse

- Eemeren, F.H. van, Garssen, B. & Meuffels, B. (2003). De pragma-dialectische argumentatieschemaregel empirisch onderzocht. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 25, 158-180.
- Schellens, P.J. & Jong, M. de (2000). Soorten argumentatie in de voorlichting. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 22, 288-308.

Genreanalyse

- Jansen, C., Steehouder, M. & Gijsen, M. (red.) (2004). *Professioneel Communiceren*. Groningen: Martinus Nijhoff. [paragraaf 1.11: Sollicitatiebrief, p. 58-63; paragraaf 1.13: Verkoopbrief, p. 66-70.
- Gillaerts, P. (2002) De disclaimer in het web van de financiële informatie, met een aanzet tot vergelijking van digitale en geschreven communicatie. In: R. Haest, L. van Waes, D. Caluwé (red). *Communicatief bekeken. Liber Amicorum Stijn Verrept*. (p. 86-93). Mechelen: Kluwer.
- Nickerson, C. & Groot, E. de (2005). Dear Shareholder, Dear Stockholder, Dear Stakeholder: The Business Letter Genre in the Annual General Report. In: P. Gillaerts & M. Gotti (eds.): *Genre Variation in Business Letters*.(p. 325-346) Bern: Peter Lang.